

Täysistunto

Torstai 21.11.2019 klo 16.00—21.40

7. Hallituksen esitys eduskunnalle eräiden terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista Pohjoismaiden välillä tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen hyväksymiseksi ja voimaansaattamiseksi sekä laeiksi terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetun lain 3 §:n ja eläinlääkärinammattin harjoittamisesta annetun lain 4 §:n muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 65/2019 vp

Valiokunnan mietintö StVM 10/2019 vp

Ensimmäinen käsittely

Puhemies: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 7. asia. Käsittelyn pohjana on sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö StVM 10/2019 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valiokunnan puheenjohtaja Vehviläinen, esittelypuheenvuoro, olkaa hyvä.

Keskustelu

18.48 **Anu Vehviläinen kesk** (esittelypuheenvuoro): Arvoisa puhemies! Sosiaali- ja terveysvaliokunnan mietintö 10/2019 käsittelee hallituksen esitystä, jossa esitetään, että eduskunta hyväksyisi Tanskan, Suomen, Islannin, Norjan ja Ruotsin välillä tehdyn terveyden- ja sairaanhoidon henkilöstöryhmien sekä eläinlääkäreiden yhteisistä pohjoismaisista työmarkkinoista tehdyn sopimuksen muuttamisesta tehdyn sopimuksen. Vuodesta 1993 voimassa ollut sopimus sisältää määräykset ammatinharjoittamisoikeuksien vastavuoroisesta tunnustamisesta sekä valvontatietojen luovuttamisesta Pohjoismaiden välillä. Tavoitteena on selkeyttää ammattipätevyysien tunnustamisjärjestelmää niin, että sopimuksen päällekkäisyys ammattipätevyyden tunnustamista koskevan ammattipätevyysdirektiivin kanssa poistetaan. Muutossopimuksen mukaan sopimuksessa tarkoitettuihin ammatteihin sovelletaan ammattipätevyysdirektiivin tunnustamisjärjestelmää. Lisäksi sopimuksen soveltamisalaa laajennetaan Pohjoismaiden kansalaisista EU- ja Eta-maiden kansalaisiin yhdenvertaisen kohtelun varmistamiseksi. Eläinlääkärit poistuvat kokonaan sopimuksen soveltamisalan piiristä. Muutossopimus sisältää myös valvontatietojen vaihtamista koskevia määräyksiä.

Valiokunta toteaa, että ehdotetut muutokset Pohjoismaiden välillä tehtyyn sopimukseen sekä terveydenhuollon ammattihenkilöistä annettuun lakiin ja eläinlääkäriammattin harjoittamisesta annettuun lakiin selkeyttävät ammattipätevyysien tunnustamiskäytäntöjä Pohjoismaissa ja yhdenmukaistavat niitä ammattipätevyysdirektiivin menettelyiden kanssa. Lisäksi muutokset ovat kannatettavia ammatinharjoittamisoikeutta Pohjoismaissa hakevien ammatinharjoittajien yhdenvertaisen ja tasapuolisen kohtelun näkökulmasta. Valio-

Pöytäkirjan asiakohta PTK 68/2019 vp

kunta puoltaa muutossopimuksen hyväksymistä ja lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Sopimuksessa ammattipätevyysdirektiivin mukainen vastavuoroinen tunnustaminen ulotetaan koskemaan myös Färseä ja Grönlantia niiden terveydenhuollon ammattien osalta, joita koulutetaan kyseisillä itsehallintoalueilla. Näitä ammatteja ovat sairaanhoitaja, hoiva-avustaja ja lähihoitaja. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että hoiva-avustaja ei ole terveydenhuollon ammattihenkilöistä annetussa laissa tarkoitettu terveydenhuollon ammattihenkilö. Suomen tutkintojärjestelmä ei tunnista hoiva-avustajan tutkintoa, vaan hoiva-avustajan koulutus perustuu eräiden ammatillisten tutkintojen osien suorittamiseen ja koulutussisällöt vaihtelevat koulutuksen järjestäjien välillä. Valiokunta pitää tarpeellisenä, että hoiva-avustajien asemaa seurataan siitä huolimatta, että Färseä ja Grönlannista ei ole juuri hakeutunut ammattihenkilöitä Suomeen.

Esitetyn sopimusmuutoksen jälkeen automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvissa ammateissa ammatinharjoittamisoikeus myönnetään vain ammattipätevyysdirektiivin ja direktiivin toimeenpanoa koskevien kansallisten säädösten nojalla. Terveydenhuollon ammattihenkilöistä automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvat lääkäri, hammaslääkäri, proviisori, sairaanhoitaja ja kättilön ammatit. Ammattipätevyysdirektiivin mukaan automaattiseen tunnustamiseen perustuva ammatinharjoittamisoikeus myönnetään toisessa EU- tai Eta-valtiossa suoritettuna koulutuksen ja saadun tutkintotodistuksen perusteella. Automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvissa ammateissa muutossopimus aiheuttaa ammatinharjoittamisoikeuden myöntämisessä muutoksen vain niiden henkilöiden osalta, jotka ovat suorittaneet koulutuksen muussa kuin EU- tai Eta-valtiossa. Voimassa olevan sopimuksen perusteella tunnustamiseen on edellytetty toisen Pohjoismaan myöntämää voimassa olevaa ammatinharjoittamisoikeutta, joten ammatinharjoittamisoikeus on voitu myöntää myös kolmannessa maassa suoritettuna koulutuksen perusteella. Muut kuin automaattisen tunnustamisen piiriin kuuluvat terveydenhuollon ammatit kuuluvat ammattipätevyysdirektiivin yleisen tunnustamisjärjestelmän piiriin, jossa hakijan koulutusta verrataan vastaavaan suomalaiseen tutkintoon. Jos koulutuksessa on olennaisia eroja, hakijalle voidaan määrätä korvaavia toimenpiteitä ammattipätevyyden saavuttamiseksi.

Valiokunta toteaa, että sopimuksen mukainen tutkinnon tunnustaminen ja lupamenetely on ollut sujuvaa niissä terveydenhuollon ammateissa, joissa tutkintokoulutuksen on todettu olevan samankaltaista Pohjoismaissa. Sopimusmuutos tulee muuttamaan yleiseen tunnustamisjärjestelmään kuuluvien ammattien laillistamis- ja nimikesuojausasioiden käsittelyä etenkin niissä tilanteissa, joissa joudutaan määräämään korvaavia toimenpiteitä tai pyytämään oppilaitoksilta lausuntoja. Hallituksen esityksen mukaan sopimukseen sisältyvät ammatit on kuitenkin jo sopimusta tehtäessä katsottu yhteneviksi, joten olennaisia eroja tutkintojen välillä ei välttämättä ole eikä korvaaville toimenpiteille siten ole todennäköisesti tarvetta. Valiokunta pitää tärkeänä, että toisesta Pohjoismaasta Suomeen tulevien yleisen tunnustamisen piirissä olevien ammattihenkilöiden ammatinharjoittamisoikeuden myöntäminen ja liikkuvuus säilyvät muutossopimuksen voimaan tultuakin mahdollisimman sujuvina. Tämä edellyttää tutkinnon tunnustamisen käsittelyprosessin kehittämistä ja käsittelyprosessin riittävien resurssien varmistamista. Lisäksi valiokunta kiinnittää huomiota potilasturvallisuuden kannalta tärkeiden valvontatietojen vaihtamisen toimivuuteen sopimusvaltioiden välillä. Valiokunnan mietintö on yksimielinen.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 68/2019 vp

18.54 **Paula Risikko kok:** Arvoisa puhemies! Kiitoksia tästä mietinnön esittelystä. — Kaiken kaikkiaan vain totean, että tällaiset sopimukset, mistä tässäkin on kysymys, ovat tuiki tärkeitä nimenomaan pohjoismaisen yhteistyön vuoksi ja nimenomaan potilaan näkökulmasta. Mehän tarvitsemme nimenomaan pohjoismaista yhteistyötä, kun me tarvitsemme muun muassa hoitoa muista Pohjoismaista.

Muistan, että kun olin ministerinä aikoinansa, meillähän oli sellainen tilanne, että me todella tarvitsimme ihan jatkuvaa apua Pohjoismaista potilaitten hoitoon, mutta sen lisäksihän meillä myöskin henkilöstö vaihtaa Pohjoismaiden sisällä, ja siitä syystä myöskin näiden ammattihenkilöiden ammattitaidon tunnustamista on todella tärkeää sopimuksella ohjata.

Tämä tulee vastaan myöskin, kun henkilö siirtyy Pohjoismaasta toiseen, liittyen hänen täydennyskoulutukseensa. Koska meillä on hieman erilainen koulutusjärjestelmä kuin muissa Pohjoismaissa, meidän pitää toisaalta tietää, minkä ammattinimikkeen tai minkä koulutuksen hän on saanut, jotta me tiedämme, minkälainen mahdollinen täsmäkoulutus tarvitaan, jos haluaa suomalaisen lisäpätevyyden, esimerkiksi erikoistua johonkin ammatitaitovaatimukseen.

On erittäin hyvä, että näitä aina täsmennetään ja päivitetään. Kiitos tästä.

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 65/2019 vp sisältyvien 1.—3. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.